

นิพนธ์ต้นฉบับ

การพัฒนาทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำ ของตัวโน้ตโดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียง ตัวโน้ตตามแนวการสอนของโคดาเย

IMPROVING THE SKILLS TO CLASSIFY HIGH-LOW- PITCHED SOUNDS OF A NOTE BY HAND SIGN ACCORDING TO THE TEACHING OF KODALY METHOD

พัฒน์ณรี ลีวิวัฒน์โชต¹

Padnaree Leewiwattanachot

บทคัดย่อ

การพัฒนาทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ต โดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียง
ตัวโน้ตตามแนวการสอนของโคดาเย ในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ต
ได้อย่างถูกต้อง

ขอบเขตการวิจัย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์
จำนวน 11 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ระยะเวลาในการสอน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 15 นาที เริ่ม
วันที่ 1 มิถุนายน 2559 สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่วิธีการสอนโดยการใช้
สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sign) ตามแนวการสอนของโคดาเย (Kodály method) และ แบบทดสอบ
ก่อน/หลังเรียน (การปฏิบัติ)

ผลการวิจัยพบว่าเมื่อนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ที่ได้รับการสอน
โดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sing) ตามแนวการสอนของโคดาเย (Kodály method) มีทักษะ
ในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ตหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จัดอยู่ในเกณฑ์การประเมินดีมาก เป็น
ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: คุณลักษณะเสียงร้อง; แนวการสอนของโคดาเย; สัญลักษณ์มือ; ดนตรี; เสียงตัวโน้ต

Abstract

Improving the skills to classify high-low-pitched sounds of a note by Hand Sign According to the teaching of
Kodály method. It aims at the skill of identifying the high-pitch features of the note correctly.

¹ครูโรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

Research scope student of Pratomsuksa 2 of the first semester of academic year 2016 by the specific selection method. Duration of instruction is 4 weeks, once a week, 15 minutes, starting June 1, 2016, ending June 30, 2016.

The tools used in the study were teaching methods by Hand Sing. According to the teaching of Kodály method and Pre / Post Test (Practice)

The results showed that when the student level Pratomsuksa 2 of the first semester of academic year 2016 who is taught by the use of Hand Sing. According to the teaching of Kodály method has the skills to classify high-low voice features of post-class notes higher than before class. Very good rating. Followed by the assumptions set.

Keyword: Vocal features; Kodály method; Hand sign; Music; Pitch

1. บทนำ

ดนตรีมีส่วนในการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ช่วยให้การประสานงานของระบบต่างๆ ในร่างกาย ความสามารถทางการเห็นและการได้ยินดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีเสริมสร้างสมาธิ ความจำ เชาวน์ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อื่นๆ

ดนตรี (Music) รับรู้และสัมผัสได้ด้วยประสาทหู ผู้ฟังต้องมีจินตนาการ (Imagine) ในการฟัง (เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี, 2530: 1-2) อารมณ์ของเสียงดนตรีเป็นนามธรรม เป็นศิลปะการรับรู้ของจิตใจผู้ฟังผู้ที่จะเข้าถึงมิติของดนตรีได้นั้น จึงต้องได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ในเรื่องขององค์ประกอบของดนตรี เนื้อหาสาระทางดนตรี และคุณค่าของดนตรี

ในการเรียนการสอนดนตรี หรือ การบรรเลงเครื่องดนตรีนั้น การฟังเป็นสิ่งสำคัญที่สุด โดยสิ่งแรกที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้คือการฟังและจำแนกคุณลักษณะต่างๆของเสียง ที่ได้ยิน จากนั้นก็เป็นการร้องตามเสียงต่างๆ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนดนตรีต่อไป

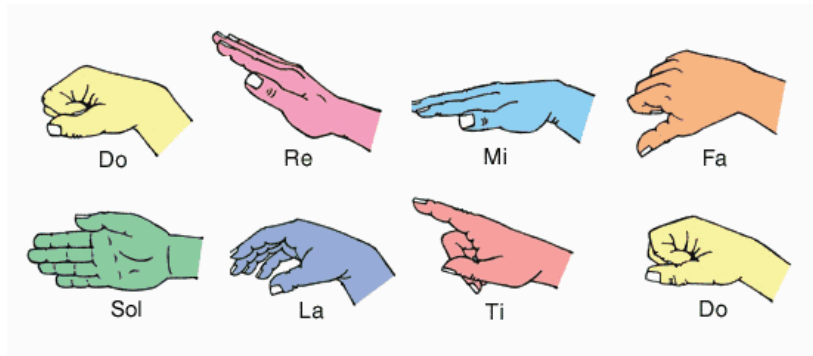
การสอนดนตรีนั้นได้มีแนวทางการสอนอยู่หลายแบบ หลายแนวคิด อันเกิดจากการสอนดนตรีของนักการศึกษาดนตรีหลายท่านที่ได้สอนและคิดค้นวิธีการสอนดนตรีขึ้นมาใช้ในการสอนซึ่งได้ผลลัพธ์ที่ดีและนิยมใช้กันมาก

แนวคิดการสอนที่น่าสนใจซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษาค้นคว้าซึ่งก็คือแนวคิดของโคดาไล (Zoltan Kodaly) นักดนตรีศึกษาชาวฮังการี มีแนวคิดที่ว่า การเรียนดนตรีควรเริ่มต้นให้เร็วที่สุด และความสามารถในการอ่านเขียนโน้ตเป็นปัจจัยการเรียนรู้ดนตรี จึงควรได้รับการฝึกฝน การสอนแบบโคดาไลจะมีการให้ฝึกร้องโน้ตระบบ ซอล-ฟา และการใช้สัญลักษณ์มือซึ่งเป็นการสอนที่หลายประเทศทั่วโลกนำไปเป็นหลักการสอน

ในประเทศไทยก็ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับแนวการสอนของโคดาไลเช่นกัน โดย ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ และธวัชชัย นาควงศ์ได้เขียนเกี่ยวกับระบบการสอนของโคดาไลไว้ว่า “ระบบการสอนของโคดาไลจะเน้นการร้องเป็นหลัก ซึ่งรวมไปถึงการอ่านโน้ตด้วยวิธีการของโคดาไลที่ใช้ในการสอน จึงมุ่งส่งเสริมในเรื่องการร้องและอ่าน ซึ่ง

โคดายพัฒนารูปแบบการสอนดนตรีเพื่อให้ผู้เรียนร้องและอ่าน ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะอื่นๆทางด้านดนตรีต่อไป” (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. 2543: 111 - 112)

การสอนโดยการใช้สัญญาณมือ ควบคู่ไปกับการอ่านโน้ต ในระยะแรก หรือแม้กระทั่งในระยะต่อๆมา การใช้สัญญาณมือแทนระดับเสียงต่างๆ เป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้เรื่องระดับเสียงเป็นรูปธรรมมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ระดับเสียงต่างๆ ได้ง่าย ซึ่งเป็นไปตามหลักการพัฒนาการของการเรียนรู้เนื่องจากผู้เรียนจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีกว่า เมื่อสิ่งนั้นเป็นรูปธรรม สัญญาณมือแทนระดับเสียงนี้ โคดายดัดแปลงมาจากสัญญาณมือที่ จอห์น เคอร์เวน (John Curwen) คิดขึ้นมา ลักษณะของสัญญาณมือแทนระดับเสียงต่างๆ ดังนี้

ภาพแสดงสัญญาณมือแทนระดับเสียงของโคดาย

ที่มาจาก <http://www.musictheorytutor.org/2013/03/25/solfège-hand-signs/>

การใช้สัญญาณมือนี้ผู้สอนสามารถใช้สองมือแสดงระดับเสียงต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนสองกลุ่มฝึกร้องในลักษณะของการประสานเสียงได้ ความคล่องแคล่วในการใช้สัญญาณมือของผู้สอน จึงเป็นสิ่งสำคัญในการสอนแบบโคดาย

เนื่องจากผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงปัญหาด้านทักษะจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัว ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ พบว่า จากการเรียนการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 นักเรียนยังไม่สามารถจำแนกคุณลักษณะเสียงและร้องเสียงต่างๆ ได้ไม่ถูกต้อง ทำให้มีผลต่อการเรียนดนตรีในขั้นต่อไป เนื่องจากจะต้องมีทักษะในการจำแนกคุณลักษณะของเสียง การฟังและการร้องโน้ตเป็นพื้นฐาน

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาการพัฒนาทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ต ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ โดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sign) ตามแนวการสอนของโคดาย (Kodaly method) เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ต ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ต หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 มีทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ตได้ อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 มีผลสัมฤทธิ์การพัฒนาทักษะการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ต หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ต ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

5. ขอบเขตการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ จำนวน 24 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ จำนวน 11 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรต้น วิธีการสอนโดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sign) ตามแนวการสอนของโคดาไล (Kodály method)

ตัวแปรตาม ผลทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ต ของนักเรียน

ระยะเวลาในการสอน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 15 นาที เริ่ม วันที่ 1 มิถุนายน 2559 สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2559 (ทำกิจกรรมในวันอังคารที่ 7, 14, 21 และ 28 มิถุนายน ในทำยคาบเรียน)

6. วิธีการดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ จำนวน 24 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ จำนวน 11 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรต้น วิธีการสอนโดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sign) ตามแนวการสอนของโคดาาย (Kodály method)

ตัวแปรตาม ผลทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ต ของนักเรียน

ระยะเวลาในการสอน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 15 นาที เริ่ม วันที่ 1 มิถุนายน 2559 สิ้นสุด วันที่ 30 มิถุนายน 2559 (ทำกิจกรรมในวันอังคารที่ 7, 14, 21 และ 28 มิถุนายน ในทำคาบเรียน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการสอนโดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sign) ตามแนวการสอนของโคดาาย (Kodály method)

แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน(การปฏิบัติ)

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้

- ระยะก่อนทดลอง

ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบก่อนเรียน และเก็บผลการทดสอบไว้

- ระยะทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sign) ตามแนวการสอนของโคดาาย (Kodály method) เป็นเวลาในการสอน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 15 นาที และ ทำการสังเกตพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสัปดาห์ว่ามีพัฒนาการเพิ่มขึ้นมาน้อยเพียงใด

- ระยะหลังการทดลอง

ผู้วิจัยผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียน และ นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

- เปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการได้รับการสอนโดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sign) ตามแนวการสอนของโคดาาย (Kodály Method)

- นำคะแนนที่นักเรียนที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินโดยใช้สถิติการหาค่าร้อยละ ดังนี้

ร้องโน้ตและทำสัญลักษณ์มือได้ถูกต้อง	80% ขึ้นไป	อยู่ในเกณฑ์	ดีมาก
ร้องโน้ตและทำสัญลักษณ์มือได้ถูกต้อง	70 -79%	อยู่ในเกณฑ์	ดี
ร้องโน้ตและทำสัญลักษณ์มือได้ถูกต้อง	60 - 69%	อยู่ในเกณฑ์	ปานกลาง
ร้องโน้ตและทำสัญลักษณ์มือได้ถูกต้อง	50 - 59%	อยู่ในเกณฑ์	พอใช้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานค่าร้อยละ (Percentage) เป็นสถิติที่ใช้กันมากในงานวิจัย เพราะคำนวณและทำความเข้าใจได้ง่าย นิยมเรียกว่า เปอร์เซ็น ใช้สัญลักษณ์ % การใช้สูตรในการคำนวณหาค่าร้อยละมีดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ตัวเลขที่ต้องการเปรียบเทียบ} \times 100}{\text{จำนวนเต็ม}}$$

7. สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ต ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ โดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sign) ตามแนวการสอนของโคดาัย (Kodály method) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ต ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ โดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sign) ตามแนวการสอนของโคดาัย (Kodály method) อยู่ในระดับดีมาก

สรุปได้ว่าการจัดทำวิจัยการพัฒนาทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ต ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ โดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sign) ตามแนวการสอนของโคดาัย (Kodály method) ในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

8. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าเมื่อนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ ที่ได้รับการสอนโดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sign) ตามแนวการสอนของโคดาัย (Kodály method) มีทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ตหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จัดอยู่ในเกณฑ์การประเมินดีมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นผลมาจากการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sign) ตามแนวการสอนของโคดาัย (Kodály method) มีความชัดเจน เข้าใจง่าย นักเรียนสามารถทบทวนความรู้ด้วยตนเองได้

อย่างไรก็ตาม การที่นักเรียนจะสามารถเรียนดนตรีได้ดีและรวดเร็วเพียงใดขึ้นอยู่กับพื้นฐานการร้องและการฟังเป็นปัจจัยสำคัญ เป็นพื้นฐานสู่การปฏิบัติเครื่องดนตรีต่อไป

สอดคล้องกับแนวคิดของโคดาัย (Zoltán Kodály) ที่ว่า”การใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีลักษณะเป็นรูปธรรมซึ่งช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ดนตรีในลักษณะของเสียงง่ายขึ้น” (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. 2543: 111 - 112)

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ตของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โดยการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงตัวโน้ต (Hand Sign) ตามแนวการสอนของโคดาัย (Kodály method) ทำให้นักเรียนมีผลการเรียน และ ทักษะในการจำแนกคุณลักษณะเสียงสูง-ต่ำของตัวโน้ต ที่ดีขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอน นักเรียน และ ครูผู้สอนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมได้

9.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคนิควิธีการทางจิตวิทยาอื่นๆมาใช้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการสอนให้สูงขึ้นและมีความน่าสนใจมากขึ้น

10. บรรณานุกรม

คมสันต์ วงศ์วรรณ. องค์ประกอบดนตรีตะวันตก [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://musiclib.psu.ac.th/>; (วันที่ค้นข้อมูล : 9 กันยายน 2559).

ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. (2543). สารคดีดนตรี:แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธวัชชัย นาควงษ์. (2540). หลักสูตรการสอนดนตรีสากลโดยใช้วิธีการตามแบบของโคดาัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Greg Simon. (2013) Solfege Hand Signs. [Online]. Search from <http://www.musictheorytutor.org/2013/03/25/solfege-hand-signs/> (Date of Search: 9 September 2559)

Harnum, J. (2001). Basic Music Theory: How to Read, Write, and Understand Written Music.1st ed. n.p.

Jones, R., & Schmidt, C.J. (2011). Introduction to Music Theory. n.p.

Schmeling, P. (2011) Berklee Music Theory, Book 1. 2nd ed. MA: Berklee Press.